

Sonhaj Bóh!

Sy-li spěwał,
Pilne dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swiatok
Zradny je.

Za staw sprócy
Napoj mōcny
Lubosc ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swérne dželaj
Wśdne dny;
Džen pak swiaty,
Duši daty,
Wotpođn ty.

Z njebjes mana,
Njech éi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokréw će

F.

→ Sserbske njedželske lopjeno. ←

Wudawa żo kóždu žobotu w Gsmolerjez knihicjichčeńi w Budyschinje a je tam sa schwórlétnu pschedplatu 40 pj. dostacż.

Invokavit.

1. Mójj. 3, 1—6.

Hdyž tónle tekſt čítamý a ſebi roſpominamý, dha naž tola prawje ſrudne myſle pſchekhodžuja. My czujemy něchto wot teho, ſchtož tón ſacžuwa, kiž mějſeche něhdy rjane wulke wobhedenſtwo. Wón na nim dželasche, ſ njeho bjerjeſche, ſchtaž trjebasche a běſche tak ſbožowny. Wſcho tuto jeho wobhedenſtwo dyrbjachu po nim — to bě jemu wuczinjene — jeho potomniž měcz, ſo byčku runje tak ſbožowni byli. Alle hlaſ, pak pſches ſwoju winu, pak pſches druhich leſež abo pſches woboje hromadže ſhubi wſcho a dyrbjeſche khudy ſe ſwojeho wobhedenſwa hicž. Tak husto hacž nětko na tón džen ſpomina, hdyž bě to ſwoje ſhubil, pſchikryje drje ſwoje woblicžo a pócžnie ſ hložom plakacz. Podobnych ſrudnych myſlow žo wobrōč njemóžemý, hdyž dženbiñiſchi tekſt ſklyſhimy. Čłowjek bě w paradiſu. Wſcho mějſeche, ſchtaž ſ ſbožu trjebasche, žana ſmijerež jemu njeħrožesche. Bóh wobkhadžesche ſ nim, kaž ty ſe ſwojim lubym bratrom, a rěcžesche ſ nim. Hdyž tež wſcho tole ſbože najradſcho ſa móžne džerželi njeħychmy, jo tola ſwiate pižmo jaſnije doſč wobħwèdczi. A tajke móžesche wſcho wostacž na pſcheko. Alle nětko čłowjek do hrēcha padný pſches leſež ſleho njeſchecžela a žamu ſwoju winu a ſtupi ſ tym pod móž ſmijercze a dyrbjeſche ſ paradiſa won. My, jeho potomniž, ſtejimy hiſčeže dženža ſwontach paradiſa. Kaf byčmy žo měli, hdy byčmy w nim byli! Duž džiw njeje, ſo žo w naž ſrudne myſle ſběhaju, hdyž dženbiñiſchi tekſt čítamý.

My roſpominamý ſebi:

Prěni cžlowjek w prěním ſpytowanju.

1. Ležny nadběh na njeho a jeho ſlabe wobaranje.
2. Jeho pſchewinjenje.

1. Ležny nadběh na njeho a jeho ſlabe wobaranje. Had pak bě mudriſhi, dyžli wſchitke ſwérjata na polu, kotrež bě Bóh tón Anjes ſtworil. Wot ſpočatka je móž, kiž žo Bohu a cžlowjekoj pſchecžiwa. S wotkal wona je? ſswjate pižmo wotmolwi, ſo je to wotpadnjeny jandžel. Čežho dla tu je? To je nam potajnstwo. Podarmo je, ſo ſchto ſawěſčk pſched tutym potajnstwom ſběhacž pyta. Hafle naſche pſchekražnjene wózko budže to wſcho wotkryte widžecž. Bóh žam wě, čežho dla tu tuta móž je. Sa naž ma doſč byč, ſo wěmý: tuta móž tu je. A wona je wot ſpočatka ſtaſhacž pytała wſchu ſtwórbu, kiž bě tola dobra ſ Božeju rukow wuſchla, a woſebje tež cžlowjeka. Won až ſwérjo wobleče, kiž bě mudriſche, dyžli wſchě druhé, hada, a rěcžesche ſ cžlowjekoj pſches njeho. Tak czini tuta móž, ſly njeſchecžel, pak hiſčeže dženža. Hdyž ſebi tych bliże wobhlaſch, kiž domy pothodža, ſo byčku jako prawi wotpózlaní ſleho njeſchecžela ludžom wěru ſ wutroby rubili, jim Bože ſkwo wohidne czinili a jich do wſchěch móžnych hrēchow ſawjedli, dha widžiſh: Ma duchu ſlabi woni njeſſu. Woni maju wulku ſrěczniwoſč a prawni wuſchitnoſč, bližſeheho ſaſlepicž, tak ſo, hdyž jich rěcžecž ſklyſhimy, rjeſnijemy: „O kaf mohli woni ludžom ſ ſbožu byč, hdyž

bychu ſo ſe ſwojimi darami niz čertej, ale ſwjatemu Duchu do ſlužby ſtajili!" A had džesche k tej žonje: „Je dha Bóh prajil: Wy ujedyrbicze jescz wot wſchitkich ſchtomow w ſahrodze? Bóh běſche czlowieſkej wěſtu pschitafu dał. Czeho dla bě to czinił? Bě tuta pschitafu ſa czlowieka dobra, abo jeno wobcežna? Tajke a podobne myſkle ſebi Ževa dotal cziniła njebe, kaž ſo tola tež džeczi doſlo njepracheja, czeho dla chze nan to a tamne runje taſ a niz hinač czinjene měcz. Bóh běſche tu pschitafu dał, tón Bóh, kiž bě ju ſtworil a ju živjesche, a tón je wjedzał, czeho dla je ju dał. Nětko pak had džesche: Je dha Bóh woprawdze tole prajil? To je tola ſkoro njemózne. Majpriedy je ſchtomu ſtworil a nětko wot nich jescz njeſmeli? To Bóh wěſče prajil njeje. S tutymi ſłowami bě had Ževa do wutroby tu ſchfrieſku cziſnył, kiž wón hishcze dženſa do někotreje wutroby ſunje a wona ſo žeſli a pali a wſcho ſnutſkowne ſbože ſpali, mijenijzy dwelowanje na wěrnoſczi Božeho ſłowa. Poſluchajcze teho dla, woſebje wy młodſchi a njenashonjeni! Hdzej ſchtó k wam ſtupi a chze wam Bože ſłowo njeſte czinicz, jako by poſnje wérne njebylo, dha njech je tajki muž, wyſoki abo niſki, wuczeny abo njeſwuczeny, pscheczelny abo ſo ſlobjazy — hada macze psched ſobu ſtejo a w nim ſteho njeſcheczela ſameho. Tehdy ſo potom dopomíče, ſo je waſ ſbózna woda žiwenja maczała, ſo je waſ kſcheczijanſki dom wukublał, ſo je waſch rót Chrystuſej ſwérnoſcz ſlubil, a ſhabajeze ſo a rjeknje, ſchtó je Chrystuſ prajil, kiž je w ſpytowanju lěpje wobſtał hacž Ževa, rjeknje: Sběhn ſo wote mije, ſatanaſo! A tajke ſwoje ſłowo budzecze wy hishcze na ſwojim ſmieronym ložu žohnowacz! Ževa to nječinjescze, wjele bōle ſo ſ hadom do pscheczelneho roſrěczenja da. Napscheczivo drje jemu rěczeſche. My jemy, džesche, wot plodow tych ſchtomow w ſahrodze. Ale wot ploda teho ſchtoma, kotrež je w ſrjedža w ſahrodze, je Bóh rjekl: Njejescze wot njeho a ſo tež jeho njeđokajcze, ſo njebyſchcze wumrjeli. Hdj bychmy pôdla ſtali a ju rěczecz ſlyſheli, bychmy widzeli, kaſ njeſte ſu jeine ſłowa ſlinczale, kaſ ſo jejna wera do Božeho ſłowa ſhablaſche, kaž ſczina we wjeczornym wěſtje. Duž had widzecze, ſo bě tu prenju ſchkitazu murju wokoło czlowiskeje wutroby, wěru do Božeho ſłowa, powaſł, a bu ſhabliſchi a ſwéri ſebi nětko na Boha ſameho, ſo jeho ſ najhóřſchimi ſłowami hanjeſche. Wy njebudzecze ſmiercze wumrjecz. Ale Bóh wě, ſo, kotrež džen wot njeho jescz budzecze, buđetej waſchej wocži wotewrjenej, a budzecze jako Bóh a budzecze wjedzecz, ſchtó je dobre a ſle. O njeje nam, jako bychu pschi tajkim hanjenju w paradiſu ſamjenje wręſhczecz a ſchtomu žałoszczicz dyrbjale? Bóh njemóze widzecz, ſo ſo czi derje dže, to leži w hadowych ſłowach. Kaž ſawistny czlowiek njecha, ſo by ſo bližſchi derje měl a w poſku bydlil, a jemu teho dla, hdzej može, napscheczivo ſtupa a jemu ſchfodži, runje tajki je Bóh. Hdzej teho dla ſo, mój kſcheczijano, w tebi hlóz ſběha a czi wſchědnie rěči: Bóh je cze proſdneho wostajil, Bóh je czi na pucž žiwenja psches měru wjele czernjow naſhadzał, wón je ſa tebje wſchě durje k ſbožu ſesamkał a wſchě k njeſbožu ſwotamkał a budzishe to hinač mohł — hlaj, dha njeſabudž: had hani twojego Boha, a poraż tutón hlóz ſ mozu. Ževa to ſlyſhesche a mjeležesche. A k temu pschida had ſwoje ſlubjenja: Hdzej czinisch, ſchtó ja czi radžu a Božu kafeń pschestupiſch, njebudzecz wumrjecz, ale

budzecz postupowacž wyſchſcho a wychſcho a twoje ſbože budze taſ wulke, ſo ſmějesch njebieſa na ſemi. To pak ſu te ſlubjenja na pscheczupjenje Božeho ſakonja, ſ kotrež miž ſo nětko wſchě nowiny mjerwja a kotrež wſchěm rěczniſam w ludowych ſhromadzisnach ſ huby padaju a na kotrež naſch lud ſe ſwojej ſawjerczanej wutrobu taſ rad poſlucha. „Wuſchmjatajeze ſo”, taſ ſo wſchudžom woła, „ſ wobcežnych putow Božeho ſakonja, njeſwucze ſwoje džeczi ničo wo Bóhy a njeſowjedajcze ſtarym ničo wo Chrystuſu, dha budža wſchitz lěpſchi a ſbožowniſchi a wo njeſbožu budze ſo potom jeno hiſhcze w ſtarych, ſežoltnjenych knihach něſhco czitacž.“

Ževa poſluchasche a mjeležesche. To bě ležny nadpad na czlowieka a jeho ſlabe wobaranje.

2. Feho podleženje.

Hdzej běſche ſo hadej poradžilo, poſa Ževy wěru do Božeho ſłowa a Boha ſameho ſ pucža ſrumowacž, bě dobry a Ževa bě na runym pucžu k padej. Žona poſlada, ſo běſche ſchtom dobrý k jědži a luboſny na poſladanje a lóſchtu ſchtom, dokelž mudrych czinieſche, a wſa wot teho ploda a jědžiſche. Džiwnje! Wona bě tón ſchtom wſchědnie widzała a njebe ničo woſebje rjaneho na nim namakała. Wón njebe ničo hinajſchi hacž žadyn druhi w ſahrodze. Nětko pak, hdzej bě wera do Božeho ſłowa a do Boha wsata, widzi na nim na jene dobo ſame ſražnoſcze. Taſ doſlo hacž ſo ſchtó Boha džerži, njewidži wón na ničim ſakasnym ničo rjaneho, ani na kuble, kiž bližſchemu ſluscha, njech by hishcze wjetſche bylo a wón ſam hishcze ſhudſchi był, ani na hręſhnych lóſchtach, njech bychu je ludžo jemu hishcze bōle wukhwaliſi. Wſmi pak jemu wera do Boha, dha ſa jeho wocži na wſchěm ſakasnym wabjaza jaſnoſcz leži, jako by ſo runje w ſakasnym najwjetſche ſbože khowalo. A potom du ludžo a hrabaju ſa ſakasnym a padnu do hręſha a hubjenſta. A woni niz ſami.

Ževa jědžiſche a da tež ſwɔjemu mužej wot njeho a wón jědžiſche. Kaž rucze tola hręſh wokoło ſo pschima! Hdzej ſo na wyſokich alpacach ſorniatko ſněha wot ſkalych puſcheži, kula ſo po horje dele a nawala na ſo wulku ſep, kiž zyle wſy ſahubi a roſmjecze. Hdzej ſo ſchfrieſku do leža cziſnje, može ſa krótki czaſ ſyły lež w plomjenjach ſtač. Taſ roſſchérja ſo hręſh. Hdj bychmy, nětajki hręſh widžo, ſa nim ſchlí a hladali, kaſ tón druhich ſawjedže, a czi ſaſo druhich, a hdj bychmy wſchě tele hręſhi hromadze widzeli a k temu wſcho to hubjenſtwo, kiž ſ nich wukhadža, bychmy ſe ſtróželemi wumrjecz dyrbjeli. Hladajmy ſo, ſo njebychmy na ſudnym dnju psched horu tajkich hręſhow, kiž ſu ſ naschich hręſhow pschischi, ſtali! Kaž chyli psches tajki horu nutſ do žiwenja pschińcz.

Czlowieſ, w prenju ſpytowanju podležawſchi, je pod móz ſmiercze pschischoł a je, ſwoju njewinu ſhubiwschi, ſ paradiſa won dyrbjal. ſmiercze a hręſh ſtaj ſo wot njeho k wſchěm czlowiekam pschecziszczaļej a my hishcze dženſa pod ſmiercu a hręſhom ſtejimy a praschamij ſo: Njeje nihdże žadyn pucž wróčzo do paradiſa? Džak budž Bohu, tón tu je. My ſpominachmy na muža, kiž bě wſchě ſwoje ſamōženje ſhubiſi a ſo teho dla rudži. Njech k temu ſchtó ſtupi a jemu pomha, ſo ſo ſaſo ſhaba a ſo wě, ſo czaſ pschindže, hdzej ſaſo do ſwojego ſhubjeneho wobſedzenſta — njech tež hacze po wjele ſetach — poczehuije, kaſ ſo jeho ſrudoba ſhubi a wón ſo ſaſo wjeſzeli, hdj by uětko jeho pucž tež hishcze czežſchi był! Tajkeho muža

mamy. W póstnym čažu wón s nowa k nam do nascheho hubjenstwa stupi a naš sa ruku pschimnje a naš do pręka wjedze, so býchmy po krótkim senískim běženju do něhdy šhubjeneho paradisa sažo pschischli — jako hréshne, ale wobhnadžene džeczi Bože. Tutoń muž je naš knjeges Jeſuš.

Teho čzemy ſo džeržecz a niz ſo ſphtowarjej, kaž Ževa, dowěricz! Pschi nim budžemy žiwi, hacž runje wumrjemy; pschi nim budžetej naſchej wocži prawje wotewrjenej a my budžemy Bohu podobni w tym Božim raju, hdžez niežo ſleho njebudze, ale wſcho ſame dobre!

Hamjen.

K. w H.

Sastup do póstneho čaža.

O Šbožniko, twój póstny čaž
Budź mojej duschi ſwjath;
Psches Božu hnadu je wón ſaž
Mi k žohnowanju dath.

Th, Jeſu, ſa mnje ſrwawiesche
A wot ſmjercze ſy wumohł mje,
Njech žiwjenje czi ſwjecžu.

Hdž w ſwojich czichich hodžinach
Twój kſchijz psched duschu widžu,
Mi wócežko pkuwa we ſylach,
Ta hréchi tamam, hidžu.

Gso s džakom hori wutroba,
Hdž ſpomina na Šbožnika,
Kij je ſo ſa mnje podał.

Mje wulka ſuboſež pochnuwa,
Kij ſa mnje k ſmjerczi džesche
A Boha ſo mnju wujedna,
Hdž na mnje hněwny běſche.

Wjmi, Jeſu, ſa to wutrobu,
Tu tebi nježu k woporu,
Mój ſy ſa čaž a wěčnoſež.

Gethſemane a Golgatha,
Wój ſtej mi drohej měſeče;
Tam wulki ſkut ſo ſa mnje ſta,
Kij k njebju wjedze wěſeže.

Duž moja duschi nutra
Nět k myſlemi tam pschebhywa
We ſwjathym póstnym čažu!

K. A. Fiedler.

Póstny čaž.

Mj džemy horje do Jerusalema! Tole knjeseſe ſkowo je w tuthym čažu tež naſche ſkowo. Mj mamy ſwojiej wocži na Khrystuſa ſloženej a widžimy, kaž je wón na pucžu do Jerusalema, kaž ſi wrotami do njego stupe a tam ſwoju poſlednju wjeczeſe džerži. Mj tam jeho widžimy ſažo ſi Jerusalema hicž, pomału, pschetož kſchijz leži nad nim a na kſchijz dyrbi ſam, hacž ſo jeho wotemrjete cželo do rowa połoži. Teho dla paſ je póstny čaž ſa naš čaž hľubokeho želenja. Naſchi pobožni ſerbſy wótzojo ſu to jara derje pósnila a ſu zjlyh póstny čaž ſa tak mjenowaný ſam knjeny čaž meli. Wſchón hoſ ſwětnego wjefela by tón čaž mjeležal. Žadyn ſkaž, že ſwětnie wjefele njeby čiſchinu pschedrelo. Wſchitzh býchu ſo nježelu domach džerželi a wježne

holžh býchu po wſy czahajo ſi rjanyh hložom póstne kherluſche ſpěwaše. Na woſadže bě widžecz, ſo ſi Khrystuſom ſobu czeſci. K ſpovjedži a k Božemu bliđu by w tuthych nježelach kóždy pschischol. Hdžez je to wſcho nětko ſi wulkeho džela wostało? Drje w naſchich ſubých ſſerbach ſu ſo ſi wjetſeheho džela tute dobre waſchnja hiſcze ſu hóhowaſe. Kwažh w póstnym čažu nježu, na reje ſſerbio w tuthym čažu nježodža a w delanach knjegi hiſcze to jara rjane waſchnje, ſo ſo póstne nježele wo wſy wot czechnych holzow póstne kherluſche a poſhérluſche ſpěwaju, a na ſemſchenju widžimy wſchě žónſke w žarowazej drascze. W tych ſerbſkich woſadach paſ, hdžez ſerbſka rěč hínje, tež wſchě tute rjane waſchnja ſobu hínjeja. Póstny čaž tam ſwoju woſebitoſež ſhubjuje a ſo bóle a bóle wſchém druhim nježelam runacž počina; jeno nad tymi třjomi poſledními nježelemi hiſcze ſwětih alon trochu wobarnowazu ruku džerži. Kóždy kſchegijan dyrbjal paſ ſam wot ſo runje te nježele, hdžez ma Khrystuſowu czer-njowu krónu psched wocžomaj, w czichosceži khodžicž. Telko je ſebi naſch ſbožnik, kij je ſa naš wumrjel, wo naš tola woprawdze ſaſtužil.

Prědowanje,

na kheržorowych narodninach džeržane a na žadanje jeho ſwěrnych poddanow naſcheho luda wofſetwene.

(Po porucžnoſeži pschel. F.)

Zelst: 1. Tim. 2, 1—4.

(Skončenje.)

Džakowacž čzemy ſo Bohu ſ hľubinu wutroby, kij nam w naſchim kheržoru knježerja da, kotrež naſhemu ludu w němſkej ſwěrje, němſkej pilnoſeži a němſkej pobožnoſeži do předy ſwěczi a kij po ſwojich wótzow požohnowanym waſchnju doſczčinjenje a čeſež w tym pha, přeni ſkužobník ſwojeho luda býč, a kij k temu ſwětlo a móz, troscht a wjeſeſloſež w Božim ſlowje pha a namała. To je Hohenzollernow waſchnje ſ dnjow přenjeho pruskeho krala ſem. To běſche ta najwyschſcha kaſení ſa „ſtareho Fryzu“, kotrehož 200 lětne narodniny ſmý psched mało dnjemi ſwjeſčili a kotrehož mjeno je woſebje ſi naſchej ſchleſhnskej provinzu njeſachodnje a ſławniſe ſwjasana. W žiwjenju poſneje próžh a džela hacž k poſlednjemu wudychej je wón ſakkad naſcheje možh twjerdze ſaſtužil. A w napohladze ſwěta poſneho móznych njeſcheczelow je ſo wón w najwyschſej nusy a ſtrachosceži poſběhowaſ ſi dowěrjenjom na ſtareho ſwiaſkarja Němzow, bitwownodžerja w njebju. — A to běſche Hohenzollernow waſchnje na naſchim přenim kheržoru, kij ſmědžiſe ſe ſwojimi paladinami naſch lud k njenadžitej wýzkoſeži ſławny a možh horjedowjeſež. Kiz ſwojej ſaſkužbje tón ponížný knježer ſwoj ſkut pschiphukowasche, ale wjedzenju Božej hnady wón ſa to čeſež da, a ſwěrny ſwojej pschiphukowasche hacž do ſmjercze měnjeſeſe wón hiſcze na ſmjertnym ſožu ſebi niz čaža popſchecž ſměcž, ſprózny býč.

A hdž nětko dženža naſch kheržor w ſwěrje to herbſtwo ſwojich wótzow a naſcheho wótzneho kraja čeſež a měr, ſbože a derjemecze paſe a wobarnuje, haji a plahuje, dha woprujny ſa to džak Bohu, temu knjegui a paſthrij ſa naſcheho žiwjenja, naſcheho kheržora a naſcheho luda. To je naſcha winowatoſež, naſcha poddanska a kſchegijanská pschiphukowasche. „To je dobre a ſpodobne psched Bohom, naſchim ſbožnikom.“ ſſwjata 4. kaſení je hiſcze w možh a placživoſeži. Kaž džeczi, kotrež nana a macžer nječeſeža, ſwojeho domu a žiwjenja ſbože hacž do 3. a 4. ſtava kſchidnje ſaſa, tak ſo nježwěrny a nježakowny lud ſebje ſam ſudži, čini ſo Božej hnady a Božeho žohnowanja nježodny a njež ſo ſam do ſkaženja. — Duž „daſeže kheržorej, ſchtož je kheržorowe“ po knjeso-wei pschilaſni a „čeſeče ſkrala“ po napominanju ſapostolka! Wo-

żebje pak wy, kij seje wy królowu żuknju w czeſčzi noſtysli, seje winojezi, jemu pomhac̄, na derjehiczu kraleſtwu a naſcheho luda twaric̄. Wy seje jemu żwernosc̄ pschižahali. A nichtó njeje waſ wot waſheje pschižahi wotwiaſal. A żadny tola nochze wopacžny pschižahar a pscheradnik byc̄ a rěkac̄. Duž njesapr̄ewajcze tež dale ducha wotcžinskeje luboſcze a kraložwernoscze, kotrejž stej w kózdy čaſz naſchich wótzow a runje naſchich żerbſtich gmejnów ſławia a czeſčz byloj.

Chzemý paſ, „ſo by w naſchim kraju czeſčz bydlika”, potom „khodžm̄ tež pōzciwje”, potom dajm̄ pschezo wjazy měſtna duchej pobožnoſcze a czeſčzomnoſcze, wěry a luboſcze, prawdoſcze a czistoſcze w naſchich gmejnach a žwójbach, towařſhnoſczech a towařſtwach. Tak budžem̄ w žwérje Bohu a khězorej žlužic̄ a pomhac̄, ſo ſo ſhmurne mhly morkotania a wadženia, ſawiszcze a hidženia ſ duchom bohabojoſcze a bližſchich luboſcze prjecžwěja a jaſny drohotnu ſamjen ſhwěr w němſtich krajinach ſ nowym blyschežom ſaſyboli.

Wojowansli čaſz je. Duž kózdy na ſwoje měſtno, do rjadu bitwiſhczá abo na ſtraž! Žow njejedna ſo wo placzisnu ſchtrhcho-wancžom, abo wo někotre pjenieſki abo kroſche dawkow. Dwaj ſhwětnaj nahladaj ſo ſe ſobu bědžitaj. A to je ta praschein: Chzemý my ſchecžijanski lud wostac̄ abo niz? Dyrbja Bože ſłowo a jeho jaſnie w placzisni wostac̄ abo njetrjeba ſo nichtó wjazy po ſchecžijanskim ſa ſchecžijanskimi waschnjemi praschein a ſo po nich ſkožowac̄? Je Bóh, kotremuž my rachnowanie winojezi, a kij pucze člowiekow a ludow wodži, abo dyrbim̄ ſ hlypymi we ſwojich wutrobach rjeknyc̄: Žadny Bóh njeje? Staj člowiek a naſch lud ſe ſwojim derjemecžom a horjom na ſebje ſameju poſaſanaj, abo mam̄ my nad nami Sbóžnika, kij wumozje a pomha, wobarnuje a žohnuje? — Haj, Sbóžnik je. Wón je žiwy a knieži! My jeho ſnajemy a ſo jemu dowěrjam̄ a njehanibujemy a njebojim̄ ſo, ſo ſ radoſcžu ſ njemu poſnawać. Tón knies je naſcha nadžija a naſch hród. Psched njeho my ſtroſchtne ſe wſchej nadžiju kladžem̄ ſwoju prōſtu, modlitwu a ſwoje dobroproſchenje: Knieže, budž hnadny, pomhaſ a žohnuj! Žohnuj khězora a naſch lud, pomhaſ nam ſ poſnacžu wěrnoſcze, ſ ſwětlu wěry a luboſcze, „ſo bychm̄ poſojne a ežiche žiwenje wjescz mohli we wſchej bohabojaſnoſczi a pōzciwſczi! Tebi ſ hwalbje a nam ſ ežaſnemu a wěcznemu ſvožu psches ſesom Rħyſta, naſcheho Sbóžnika. Hamjen.

—r.

Boža pomož w nusy.

Do domu ſchewſkeho miſchtra Rħyſki bě nuſa ſacžahnyla, niz jeno na krótki čaſz, ně, ſkoro ſo ſdasche, ſo ſenje wjazy dom nje wopuſhczi. Miſchtr počza khorowath byc̄. Kribjet njechac̄ ſeho wjazy prawje džerzec̄, ruzy jeho boleschtej, ſo njeſožesche ſkoro ničo wjazy dželac̄ a ſkončenje dyrbjesche zyle pschedatcz. Miſchtrku běchu do khorownje donjeſli, dokelž běche czežko ſhorila. Po nježelach drje ſo ſaſo domoj wróči, běche paſ hſchecze jara ſlaba. W kuchinje a we wſchech hornzach běche wſcho prōſdne. Džecžom běche runje poſledni dörtk khleba ſobu do ſchule daſa. Schto někto? Kutsach wó iſtwje miſchtr ſedžesche, dženſa hubjenſhi, dhyžli hdj prjedy. Wón běche ſpýtal dželac̄, ale njeſožesche. Šeho ruzy jemu ſlabej w klinje ležeschtej a psched nim ſchörni, kotrejž běche ſapocžał dželac̄ a kij běſchtej ſo psched krótkim ſkaſalej. Schto dyrbjesche to džeko dokonjecz? Miſchtrka hľuboko ſdychn̄. Se ſwojim mužom ſebi njeſwéri rěčez; psched nim ſo bojesche, dokelž běche ſo tón, psches njeſbože ſhórczeny, nahly a hrubý ſežinil. Wodých luboſcze a měra běche, kaž je to husto, ſ bohatſtviom ſ domu wuſhioł.

Miſchtrka džesche do kuchinj a plakac̄ ſe žaloſnje. Pjekar běſche ju napominal, ſo by dolh ſaplačzila. Wobħedžer khěz chžysche ſastath najeñski pjenies měcz. Schto dha mějeſche w tajkim hubjenſtwje ſapocžecz? Nichtó njechac̄ ſo nad njej ſmilic̄. Dyrbjesche ſo ſ Bohu wolač? Huscžiſho běſche wſchaf to cžinila, ale jeſe proſtwy běchu njevuſhlyſchane wostale. Někto bě jej tak, ſo ſkoro wjazy njeſožesche ſ Bohu wolač. Najradſcho by na wſchej wěrje ſadwəlowała. Duž paſ ſo jej ſe ſtyskneje wutroby tola ſaſo to nutne ſdychnjenje wuwinh: „Knježe, pomhaſ mi, ja kónz woſmu!” Tak nutrnie njebě ſo hiſhce ſenje ſ Bohu wolała. Kaž ſo do wody padnjeny ſwojeho wumozjerja twjerdze džerži, tak ſo wona Boha pschim̄, kij móžesche ſam pomhac̄.

Duž ſo do duri ſallepa. Schto móžesche to byc̄? Sſnano ſudniſki čoſač, ſo by jej, dokelž njeſožesche placžic̄, te poſlednje ſmachi čoſač. A wona ſo ſtróži. Š bojoſcžu durje wotewri, a hlaſ, psched njej ſtejſche mlody cžerſtwy rjemeſhniſki a hlaſaſche na nju ſ tajkimaj módrhymaj ſwěrnhymaj woežomaj, kajkejž běſche jej Wylem měk, kij běſche psched něchto lětami poſa nich ſchewzowanje wuſhyl. A tón běſche to tež woprawdze. Ma pucžowanju ſ Wrótzlawja do Lipska běſche wón do tuteho měſtka pschischoł, bě, ſo tu na ſwojeho něhduscheho miſchtra dopomil a chžysche někto wjedžic̄, tak ſo jemu wjedže. Wón bě wſchón hnuth dla teho, ſchtož tu žlyſchesche a widžesche, pschetož wón běſche tutu ſwójbu ſbožownu a ſamožitu wopuſhczil. Sſylsh jemu do wocžow ſtipaču, ale wón ſo rucze ſhraba, pschemiſhlowaſche ſebi tu wěz khwili a džesche na to: „Miſchtrka, hdjž je wam prawje, chzu ſ miſchtrom rěčez, hac̄ mi njechal te ſkaſane wěžy ſa njeho ſhotowac̄ dac̄. Lipsk mi nječeſkne. Schto wo to, hdj býh tam něchto poſdžiſho pschischoł.”

(Pſchichodnje ſkoneženje.)

Wſchelake ſ bliska a ſ daloka.

— Piatk, 15. maleho róžka, ſo knies ſuperintendenta Dahlmann psches kniesa generalneho ſuperintendenta Dr. Haupta we Wojerezach ſapofaſa. Dopołdnja $\frac{3}{4}$ 10 hodž. ſo měſchčansky ſaſtupjerjo na radnej khězi ſhromadžichu, hdžez bu knies generalny ſuperintendent psches kniesa měſchčanostu Hamanna poſtrowjeny. Knies generalny ſuperintendent ſo ſ pschecželnymi ſłowami pođakowa. Wot jow hibaſche ſo čaſh do Božeho doma, hdžez mějeſche knies generalny ſuperintendent huijazu ſapofaſansku rěč. Wón ſ pschipoſnawaznymi ſłowami na luboſcž ſſerbow ſ Božemu domej poſaſa. Wón knies ſuperintendentej Dahlmannej ſapofaſanske piſmo wjſhnoſcze pschepoda. Po tym mějeſche knies ſuperintendent Dahlmann ſwoje naſtupne předowanje. W ſapofaſanskej rěči knies generalny ſuperintendent tež na njedostatk poſaſa, ſo wſchaf nowy knies ſuperintendent ſherbſkeje rěče mózny njeje. To wſchaf je dobre pschipoſnacze, ale lepje by bylo, hdj by konſistorſtwo tule myſl tež pschi wobħadženju Wojerowſkeje ſuperintendentury do ſtufka ſtajilo, hdžez běſche tola lohko móžno, ſherbſkeho duchownego tam poſołac̄.

„Pomhaſ Bóh” njeje jenož poſa kniesow duchownych, ale tež we wſchech pschedaſtawnych „Sſerb. Nowin” na wſach a w Budyschinje doſtac̄. Ma ſchitwórč ſeta plaeži wón 40 pj., jenotliwe cžiſla ſo ſa 4 pj. pschedawaju.